

Nr 176.

Godkänd av första kammaren den 31 maj 1916.

Godkänd av andra kammaren den 31 maj 1916.

*Riksdagens skrivelse till Konungen, angående utredning av frågan
om frigivande av laxfiske i Mörrumsbukten eller frednings-
linjens inflyttande närmare Mörrumsåns utlopp i bukten.*

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 16.)

(Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 11.)

Till Konungen.

Uti en inom riksdagen väckt motion har gjorts framställning i syfte att en allsidig utredning måtte verkställas i fråga om upphävande av det förbud mot laxfiske, som för närvarande är rådande beträffande den s. k. Pukaviksfjorden eller Mörrumsbukten utanför Mörrumsåns utlopp i Östersjön på ett område, som å ena sidan av fjorden sträcker sig $1\frac{1}{2}$ mil ut till Listers huvud och å den andra $\frac{9}{16}$ mil till Stjärnö udde.

Jämlikt 46 § riksdagsordningen hava utlåtanden över motionen genom vederbörande riksdagsutskott inhämtats dels av lantbruksstyrelsen, efter hörande av Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge län och fiskeriintendenten i södra distriktet, dels ock av kammarkollegium, varjämte yttrande av vederbörande utskott inforrats från Listerlandets fiskeriförening.

Förevarande framställning avser icke att rubba kronans rätt till laxfiske i Mörrums ström, vilken rätt synes sträcka sig så långt tillbaka som till den tidigare medeltiden.

Vad däremot beträffar tillkomsten av nu ifrågavarande förbud mot laxfiske i Pukaviksfjorden, synes detta förbud vara av långt senare datum och torde grunda sig på de undantagsförhållanden i fråga om rätten till fiske i öppna havet, »urminnes hävd, särskilt stadgande, avtal, dom eller skattläggning», varom stadgas i 12 § av lagen om rätt till

fiske den 27 juni 1896. Frågan huruvida åberopandet av »urminnes hävd» i detta fall är berättigat, faller emellertid under domstols prövning, och det kan i detta sammanhang framhållas, att olika meningar varit bland de dömande myndigheterna rådande vid de tillfällen, då mål angående förbud mot laxfiske i Pukaviksfjorden förekommit. Härav torde kunna dragas den slutsatsen, att »urminnes hävden» icke är otvetydigt styrkt, och att närmare undersökning av hithörande förhållanden därför kan vara påkallad.

Skattläggningen av laxfiskena vid Mörrums å synes icke stå i samband med förbudet mot laxfiske i fjorden. Enligt vad som upplysts i en förevarande ämne avseende vid 1823 års riksdag väckt motion skulle nämligen intet förbud av här ifrågavarande art hava existerat den tid, då hemmanen revades och skattlades även med avseende på laxfångsten. I vad mån de enskilda hemmanens värde sedermera i följd av laxfiskeförbudet i fjorden och ett därav möjligen framkallat mera givande fiske undergått förändringar, torde vara svårt att bedöma. Denna fråga synes böra vid den eventuellt blivande utredningen komma under omprövande, för den händelse det i samband därmed skulle anses, att en inflyttning eller ett upphävande av den nuvarande fredningslinjen skulle nödvändiggöra ersättning åt fiskerättsägarna i Mörrumsån.

Beträffande frågan om det inflytande, som laxfisket ute i Mörrumsfjorden skulle utöva på fisket i Mörrumsån, hava meningarna varit starkt delade.

Enligt vad riksdagen inhämtat hysa de nuvarande fiskerättsägarna och fiskerättsarrendatorerna i Mörrumsån den bestämda uppfattningen, att fredningslinjens borttagande skulle medföra en betydande minskning av åfisket. De talrika fiskarena ute vid fjorden däremot synas anse, att nämnda minskning ej skulle bliva av mera avsevärd betydelse. Ett bestämt avgörande i denna fråga kan helt visst ej ske förrän efter ingående undersökningar på platsen, såsom ock lantbruksstyrelsen i sitt avgivna yttrande frambållit.

Den föreliggande frågan är sålunda, enligt riksdagens mening, av synnerligen invecklad beskaffenhet, och en blivande allsidig utredning av densamma kommer för visso att konstatera betydande juridiska, ekonomiska och praktiska svårigheter för ett rätt avvägt, tillgodoseende av de olika intressegruppernas berättigade krav vid en eventuell ändring beträffande dispositionen av laxfisket i Mörrumsbukten. Då riksdagen icke desto mindre anser sig böra hemställa, att utredning i ärendet måtte komma till stånd, är anledningen härtill främst den, att de nuvarande förhållandena synas vara hart när olidliga för den talrika fiskare-

befolkning, som är bosatt utmed stränderna av Pukaviksfjorden. Enligt vad för riksdagen blivit upplyst är denna befolkning under flere månader på våren hänvisad till uteslutande laxfiske. Då detta icke får äga rum innanför fredningslinjen, måste det nattliga fisket bedrivas antingen utanför denna linje eller vid helt andra kuster. I förra fallet löpa fiskarena dels risken att av ström och vindar i mörkret drivas innanför linjen, då de få såväl fångst som redskap beslagtagna, dels kunna garnen komma att ligga i de segelleder, som där gå fram, varvid det ej sällan lär inträffa, att passerande båtar förstöra redskapen. Ofta föredraga fiskarena därför att ställa färden till Bornholm eller tyska kusten, varvid de emellertid utsätta sig för största fara vid de vanliga vårstormarna. Det har också vid upprepade tillfällen inträffat, att fiskare, ibland hela fiskeflottiljer, förolyckats under dylika färder. Även beträffande annat fiske än efter lax medföra de nuvarande bestämmelserna svåra olägenheter för fiskarbefolkningen. Det uppgives sålunda, att uppsikten över att olovligt laxfiske ej äger rum innanför fredningslinjen, utövas på det sätt, att en vaktbåt nattetid korsar fjorden i olika riktningar, varvid en dragg skrapar havsbotten för att uppfånga eventuellt utlagda laxgarn. Därvid kan givetvis ej undvikas, att andra fiskeredskap, som fullt lovligt utsatts, bliva rubbade eller förstörda. Laxfiskeförbudet i fråga kommer därför i realiteten att innebära förbud mot så gott som allt fiske i Pukaviksfjorden, vilket ej kan vara avsikten därmed.

Av kommerskollegii utlåtande i ärendet framgår, att ett avsevärt utredningsarbete i den föreliggande frågan redan blivit av kollegium utfört, och att den nu föreslagna allsidiga utredningen synes kollegium vara både möjlig och lämplig. Dock synes det riksdagen, som om en utredning i ämnet ej bör inskränkas till att gälla endast laxfiskets fullständiga frigivande. Måhända kunna de väsentligaste svårigheterna för fiskarbefolkningen övervinnas, om fredningslinjen flyttas närmare Mörrumsåns utlopp i fjorden. Listerlandets fiskeriförening har i sitt yttrande framhållit möjligheten av frågans lösning på detta sätt. Därigenom komma måhända ej heller konsekvenserna för åfisket att bliva så genomgripande, som fallet skulle bliva genom förbudets fullständiga upphävande.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes snarast låta verkställa en allsidig utredning av frågan om laxfiskets fullständiga frigivande i Mörrumsbukten eller fred-

ningslinjens inflyttande närmare Mörrumsåns utlopp i bukten samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 31 maj 1916.

Med undersåtlig vördnad.
